

GROENLINKS
groningen stad
jaargang 19 - nummer 1 - sept 2008

GROENE KLINKER

JEUGDZONDE?

OBAMA NATION

**IDEEËN PARTIJ
OP ZOEK NAAR MACHT**

REDACTIONEEL

Op 6 september 1989 maakte GroenLinks haar debuut bij de Tweede Kamerverkiezingen. Ze is nu dus 19 jaar oud; even oud als uw lijfblad de Groene Klinker waarvan U de jongste telg nu in uw handen houdt. Wat zal het komende jaar ons gaan brengen? GroenLinks is zich sinds een jaar intensief aan het heroriënteren. De partij wil de ballast die het door de tijd verzameld heeft van zich afschudden om beter koers te kunnen houden. Maar wat de een als ballast ziet, wil de ander juist binnenboord houden. En welke koers willen we precies varen? Zulke vragen leiden tot levendige discussies. Twee bijdragen in dit nummer dragen daar hun steentje aan bij.

Het zal niemand ontgaan zijn dat Wijnand Duyvendak een boek geschreven heeft. Maar liefst drie stukken in dit nummer zijn gewijd aan hem, zijn boek en de rumoerige rel die hij ontketende. Een rel, die hem uiteindelijk zelf de das om deed. Jammer, jammer, jammer, een (z)ware aderslating voor onze

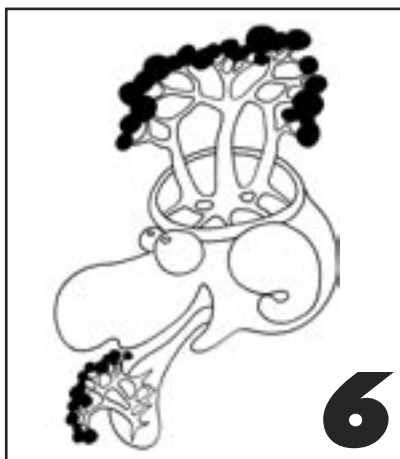
fractie en partij.

Natuurlijk vindt U ook dit keer, zoals in ieder nummer, veel lokaal nieuws van onze raadsfractie, die er na het zomerreces duidelijk zin in heeft.

En weer nemen we afscheid van een redactielid. Karolien van Wijk verhuist binnenkort vanwege haar werk 100 kilometer zuidwaarts en zal ons daarom in het voetspoor van Jorien Bakker gaan verlaten. In dit nummer haar laatste vaste bijdrage, een afscheidsgroet. We zullen haar gezellige a-politieke columns missen.

Ik kijk naar buiten: het grasveldje voor mijn huis is aan het verdwijnen onder de bladeren die langzaam de lindebomen ontvolken. Noorderzon en Bommen Berend liggen alweer achter ons, de zomer strompelt nog wat door, maar eigenlijk is de herfst al begonnen. Paddenstoelen zijn er inmiddels volop. Geniet ervan! **GK**

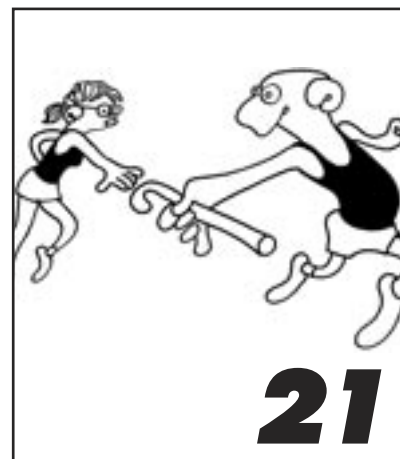
Frans Zwitser

**DE TOEKOMST
VAN GROENLINKS**

ALGEN ALS ENERGIEBRON

AFSCHEID

INHOUD

5	GROENE POLITICUS MET HAAST	15	AFFAIRE DUYVENDAK, BEGIN VAN EEN HETZE?
8	OPMAAT VOOR DE GEMEENTEBEGROTING	17	ACTIE VOOR MEDISCHE HUMANITAIRE HULP
9	VAN DE BESTUURSTAFEL	18	NIEUWE HUISVESTING VOOR HET ONDERWIJS
10	IDEEËNPARTIJ OP ZOEK NAAR MACHT?	20	JAARREKENING 2007
14	BOMENKAP OP KEMPKENSBERG	22	JEUGDZONDE

De foto op de voorpagina is afkomstig van gebruiker Strobilomyces op commons.wikimedia.org en is vrijgegeven onder de GNU-licentie voor vrije documentatie

GK september 2008

Obama Nation

De charismatische senator Barack Obama wist begin juni als eerste politicus met een donkere huidskleur de presidentiële nominatie van de Amerikaanse Democratische Partij in de wacht te slepen. Obama's zwaarbevochten overwinning op voornaamste concurrente Hillary Clinton vormde de apotheose van een sinds de caucus van Iowa op het scherpst van de snede gevoerde campagne. De lange en verbeterde strijd tussen het Obama- en Clintonkamp dreigde op een gegeven moment zelfs de partij te doen scheuren. Tijdens de Democratische Conventie eind augustus in Denver moesten dan ook de nodige plooiën worden gladgestreken.

door Ger Bosma

Hillary en Bill Clinton betoonden zich begin juni nogal zure verliezers. Ook een deel van Hillary's fanatiekste aanhang(st)ers gaf boos aan nog liever op de Republikeinse kandidaat McCain te stemmen dan op 'bedrieger' Obama. Ze waren diep teleurgesteld dat de kans op het *novum* van een vrouwelijke president definitief was verkeken. Maar ook een kleurling als president zou natuurlijk een heuse doorbraak betekenen. (Obama heeft een blanke moeder en een Keniaanse vader.) Zoals te voorzien, ging ook het vice-presidentschap aan Hillary's neus voorbij. Oudgediende Joe Biden, senator uit Delaware, werd Obama's *running mate*. Hij moet de ervaring meebrengen die Obama node mist.

Pas tijdens de Conventie in Denver stelden de Clintons zich weer zonder reserves achter Obama's kandidatuur. Dat was overigens slechts politieke realiteitszin: wil de nog altijd zeer ambitieuze Hillary Clinton kans houden op de Democratische nominatie in 2012, dan rest haar voorlopig slechts een deemoedige rol op het tweede plan. Ondanks alle euforie over 's mans ongeëvenaarde redenaarstalent en politieke intuïtie, blijft het zeer de vraag of de relatief jonge en onervaren Barack Obama (47) in staat zal zijn de gehaaide Republikeinse kandidaat John McCain (72) in november te verslaan. Zeker ook ge-

zien de keiharde reputatie die The Grand Old Party heeft als het gaat om *negative campaigning*. Maar alvorens in te gaan op de kansen voor de bevlogen senator uit Illinois, is het zinvol om de werkelijke democratische speelruimte binnen het Amerikaanse politieke stelsel kritisch te onderzoeken.

democratisch tekort

Veel Europeanen kijken met een mengeling van jaloezie en meewarigheid naar het circus dat de Amerikaanse presidentsverkiezingen heet. Elke vier jaar maakt een bonte stoet aan kandidaten van Republikeinse en Democratische huize zich op voor de voorverkiezingen of *primaries*. Deze voorverkiezingen beginnen tegenwoordig al in januari van het jaar waarin - in november - de presidentsverkiezingen vallen. De meeste kandidaten zijn dan echter al maandenlang dag en nacht in touw om politieke steun te zoeken, fondsen te werven en vele tienduizenden vrijwilligers te mobiliseren. En dat in elk van de vijftig Amerikaanse staten.

Op het eerste gezicht lijkt dit alles misschien een inspirerend en breedgedragen volksfeest van de participerende democratie. Maar in werkelijkheid zijn de Amerikaanse presidentsverkiezingen juist het summum van exclusiviteit: de race om het presidentschap is alleen weggelegd voor de zeer kapitaalkrachtigen en geprivilegieerden. Tevens moet een kandidaat brede

steun genieten bij het gestaalde kader van een van de twee dominante partijen. Het Amerikaanse systeem is totaal onvergelijkbaar met de West-Europese parlementaire democratie. Amerika is een tweepartijendemocratie, waarbij de macht al meer dan honderdvijftig jaar stuivertje wisselt tussen twee in essentie weinig van elkaar verschillende politieke machtsblokken. Sommigen stellen malicieus dat Republikeinen en Democraten feitelijk twee vleugels vormen van dezelfde partij: de *Demopublicans*.

Het politieke model van de VS is historisch gezien tamelijk uniek en - wellicht weinig flatteus - nog het meest vergelijkbaar met de manier waarop in Colombia tussen 1958 en 1976 de regering bij toerbeurt werd vervuld door Liberalen en Conservatieven, daarbij elke verdere oppositie uitsluitend van het politieke proces. Want sinds de *Whig Party* in 1856 overvleugeld raakte door de in 1854 opgerichte Republikeinse Partij, is er in de VS nooit meer een nieuwe partij geweest die een soortgelijke sprong naar politieke hegemonie heeft kunnen maken.

'winner takes all'

Dit alles is een logisch gevolg van het *winner takes all*-principe, waarbij alle beschikbare kiesmannen in een staat automatisch gaan naar degene die de meeste stemmen krijgt. Kandidaten van kleine partijen, of onafhankelijken, zijn zo

bij voorbaat kansloos tegen kandidaten van de Grote Twee. Zelfs indien een onafhankelijke kandidaat - zoals in 1992 miljardair Ross Perot in Texas - regionaal een stevige achterban heeft, moet hij minimaal een derde van alle stemmen winnen om de kiesmannen van die staat zeker te stellen. Om enig zicht te houden op het Witte Huis, moet je dit huzarenstuk vervolgens in elk van de 50 staten herhalen. Dus ook in notoire Republikeinse en Democratische bolwerken. Een volstrekt kansloze onderneming, temeer vanwege de opzichtige gelieerdheid van de meeste *mainstream media* aan een van de twee grote partijen.

Dit illustreert hoe het Amerikaanse politieke stelsel al lang geleden zijn democratische legitimiteit grotendeels is kwijtgeraakt. Het is een hopeloos dichtgetimmerde tweepartijendictatuur, met geen enkele kans op verandering. Geen wonder dat in de regel amper de helft van de Amerikanen de gang naar de stembus maakt. Voor ons Europeanen is trouwens nog schokkender dat de bijna 5,5 miljoen (ex-)gedetineerden, 1 op de 40 volwassenaars, ook na vrijlating uitgesloten blijven van actief stemrecht. Mede door het inherente racisme in het Amerikaanse rechtssysteem, treft dit lot minderheden onevenredig veel vaker dan blanken. Dit pakt traditioneel gunstig uit voor de Republikeinen.

demopublicans

Het onderscheid tussen Republikeinen en Democraten is veel minder groot dan buitenlandse commentatoren vaak denken. Inderdaad: *Bible Belt Evangelicals* in het Mid-Westen (Republikeinen) of mondaine *East & West Coast Liberals* (Democraten); de respectievelijke achterbannen zijn meestal goed te onderscheiden. Behalve geografisch gedetermineerd, blijven kiezers ook vaak erg loyaal aan hun partij, verankerd als zij zijn in het sociale milieu waarin zij

opgroeiden. Maar ondanks schelle retoriek en zorgvuldig gecultiveerde stereotypen, verschillen de partijen slechts op weinig beleidsvlakken fundamenteel van elkaar. Het sociaal-economisch beleid van de regeringen Bush en Clinton vertoont meer overeenkomsten dan verschillen.

Bedenkelijk neveneffect hiervan is dat op terreinen waarop consensus heerst, het maatschappelijk *discours* vaak geheel verstomt. De wijze waarop na 11 september 2001 elk debat over buitenlands beleid werd gereduceerd tot verstikkend patriotisme, is daarvan een somber stemmend voorbeeld. Maar het grootste bezwaar tegen de Amerikaanse vorm van democratie is dat alleen een met tientallen miljoenen dollars gevulde campagnekas enig zicht biedt op het presidentschap. Op de website van de Federal Election Commission (FEC) valt te zien hoeveel geld er is ingezameld door de respectievelijke kandidaten. Begin september staat de teller voor Obama op bijna \$ 400 miljoen en concurrent McCain staat op zo'n \$ 160 miljoen. Die bedragen zullen nog aanzienlijk gaan toenemen.

De exorbitante kosten die een succesvolle presidentiële campagne vergt, maakt deelname aan de presidentsverkiezingen een elitair tijdverdrijf voor multi-miljonairs. Hoewel openlijk lobbyen door bedrijven en vakbonden inmiddels bij wet is verboden, blijven er tal van schimmige contacten tussen politiek en bedrijfsleven bestaan. Ook zijn allerlei belangengroepen achter de schermen actief. Het is evident dat veel van de gulle gevers zich niet door filantropische overwegingen laten leiden, maar hopen de nieuwe bewoner van het Witte Huis gunstig te stemmen. In andere landen noemt men dit al gauw corruptie. De Amerikaanse politiek is overigens over de volle breedte hopeloos elitair: ook een gemiddelde senaatszetel kost minimaal 6 miljoen dollar aan campagnegeld.

Obama's kansen

Je kan Barack Obama verwijten dat het hem, hoewel hij een begenadigd en gloedvol spreker is, aan voldoende inhoud ontbreekt. Of dat hij een te intellectuele uitstraling heeft en dat hij te kort komt aan buitenlandse ervaring. Maar kom op zeg! Als zelfs de volstrekt incompetentste buikspreekpop George W. Bush acht jaar lang president mag zijn, dan is ook een zesderangs karikatuur van Barack Obama nog steeds een verademing.

Tot nu toe bestaat John McCains voornaamste politieke verdienste er uit dat hij *niet* Bush Jr. is. Ook al steunde hij vrij kritiekloos meer dan 90% van diens beleid. Door zijn imago van eigenzinnig politicus heeft McCain echter wel veel aanhang bij gematigde Republikeinen en onafhankelijke kiezers. Ook Democraten uit het Clinton-kamp, die Obama nog steeds niet kunnen accepteren, zouden op McCain kunnen stemmen. Maar juist onder de groepen die Bush op handen dragen, conservatieven en diepgelovigen, is McCain veel minder populair. Zij zullen niettemin nooit op een 'zwarte kandidaat' stemmen.

Het is eigenlijk ongelooflijk dat, ondanks de dramatische vrije val die de populariteit van Bush sinds 2001 heeft gemaakt, de Republikeinse partij nog steeds een gereede kans maakt met McCain door te gaan op dezelfde heilloze weg. Alle genoemde tekortkomingen van het Amerikaanse stelsel ten spijt, pleit het ook niet voor de politieke volwassenheid van de Amerikaanse kiezer dat men niet onomwonden kiest voor een authentiek ogende en bezielende politicus als Barack Obama. Misschien valt hij uiteindelijk enigszins tegen, maar wat heb je in godsnaam te verliezen? Ik zou het wel weten: *Together We Can!* **GK**

Klimaatactivist in de politiek

Groene politicus met haast

In het boek 'Klimaatactivist in de politiek' beschrijft inmiddels ex-Tweede Kamerlid Wijnand Duyvendak onder meer zijn eigen actieverleden. Dit is echter een summier deel van het boek. Veel meer aandacht besteedt Duyvendak aan de klimaatcrisis die zich in vele gestalten voordoet. Ook geeft hij aan hoe volgens hem deze problematiek kan worden aangepakt. Hierbij speelt het begrip 'actie' een sleutelrol.

door Gijs van der Kroef

Een actie kan volgens 'klimaatactivist' Wijnand Duyvendak pas slagen als een groot aantal mensen de boodschap onderschrijft. Als een actie er niet in slaagt om de massa mee te krijgen, is die gedoemd te mislukken. Deze overtuiging loopt als een rode draad door het leven van Duyvendak. Hij ziet het als zijn missie om de maatschappij de ogen te openen voor misstanden. De manier om dit te doen, is volgens hem afhankelijk van de aard van het probleem dat aan de orde moet worden gesteld.

In het boek lopen op dit punt twee verhaallijnen door elkaar. Duyvendak stelt enerzijds dat de milieu-problematiek op een andere wijze moet worden aangepakt dan bijvoorbeeld de woningnood. Anderzijds constateert hij van zichzelf dat hij veranderd is: "de eis dat je je acties moet richten op de politieke besluitvorming en je binnen de grenzen van de wet moet blijven, ontwikkelde zich pas gaandeweg." In het nawoord brengt Duyvendak deze twee verhaallijnen bij elkaar. Hij concludeert dat de klimaatcrisis hem veranderd heeft. Deze verandering heeft dan betrekking dan op de manier waarop actie moet worden gevoerd. De overtuiging dat verandering pas teweeg kan worden gebracht als een massa zich hierachter schaart, staat nog als een huis. Deze overtuiging komt in het hele boek naar voren, maar wel het meest duidelijk in het laatste deel van het boek. Hier geeft hij aan wat bijvoorbeeld bedrijven, consumenten en politici kunnen doen om de klimaatcrisis tegen te gaan.

omslagpunt

Deze overtuiging heeft echter een heel belangrijk omslagpunt. Het verhaal heeft namelijk een latente vorm van verbolgenheid en verongelijkheid in zich. Hoewel Duyvendak in het begin van zijn boek waarschuwt dat isolement het grootste gevaar voor actievoerders is, dreigt hem hetzelfde te overkomen. De manier waarop hij zijn verbeterde debatten met milieu-minister Cramer en PvdA-Kamerlid Diederik Samson beschrijft, heeft iets van "ik tegen de rest van de

wereld". De plannen om de milieu-problematiek aan te pakken, zijn volgens hem niet vergaand genoeg. Gezien de korte tijd die er nog rest om het onomkeerbare af te wenden, heeft hij hierin gelijk. Echter, hij weet zelf als geen ander dat het wij-zij denken niet de wijze is om problemen aan de kaak te stellen. Een klimaatactivist in de politiek weet immers heel goed dat een actie alleen kan slagen bij de gratie van de massa. Maar deze schaart zich niet achter je door die tegen je in het harnas te jagen. **GK**

Discussie over idealen

De toekomst van GroenLinks

Het Toekomstproject, de partijbrede discussie over waar GroenLinks voor staat, zal op 22 november worden afgesloten met een congres over het congresstuk 'GroenLinks, partij van de toekomst'. Voor het zover is, zijn er voor de leden nog verschillende gelegenheden om voorstellen in te dienen ter verbetering van het congresstuk. Enkele vragen en overpeinzingen bij het eerste concept.

door Lidwien Schuitemaker

Het congresstuk 'GroenLinks, partij van de toekomst' is een weerslag van de discussie die het afgelopen jaar binnen de partij heeft plaatsgevonden en bouwt voort op de uitgangspunten uit het programma van 1992. Het Congresstuk ademt de geest van verschillende Internationale Mensenrechtenverdragen: er wordt gesproken over 'wereldburger', '(internationale) sociale rechtvaardigheid', "iedere burger heeft recht op werk, een volwaardig inkomen, huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg", "pluriforme samenleving met gelijke rechten voor iedereen", "tegen inperking van de grondrechten", "respect voor de mensenrechten", et cetera.

Deze aansluiting bij het algemene gedachtegoed van de mensenrechtenverdragen vormt de kracht maar door haar algemeenheid ook de zwakte van het congresstuk. De in deze verdragen geformuleerde mensenrechten dienen een belangrijke leidraad voor ons handelen te blijven maar ze zijn door hun universele karakter vrij globaal. Hun algemeenheid maakt deze rechten acceptabel voor zowel linkse als rechtse partijen. Zelfs de meest rechtse dictaturen hebben de mensenrechtenverdragen geratificeerd. De vraag is of zo voldoende duidelijk wordt waar GroenLinks als politieke partij in de toekomst voor staat.

eerlijk delen

Als eerste ideaal wordt in 'GroenLinks, partij van de toekomst' ecologische duurzaamheid en sociale rechtvaardigheid genoemd. Hieronder wordt verstaan "dat iedere wereldburger recht heeft op een

evenredig aandeel in de schaarse natuurlijke hulpbronnen, nu en in de toekomst." Wat wordt precies verstaan onder natuurlijke hulpbronnen: grondstoffen inclusief olie, zeeën en hun visbestanden en landbouwgronden met hun opbrengsten? En hoe is een gelijk aandeel voor elke wereldburger te realiseren in een wereld die bestaat uit soevereine staten, met verschillende politieke systemen en machtige multinationals?

Een ander genoemd ideaal is een eerlijke inkomensverdeling. Een belangrijk item, maar wat is eerlijk? Mogen miljardairs en miljonairs hun rijkdommen behouden? Of dienen de maximale inkomensverschillen bijvoorbeeld niet boven het tienvoudige uit te stijgen? En hoe is verkleining van de verschillen het beste te realiseren? Via drastische verhoging van de inkomstenbelasting voor hogere inkomens, belasting op aandelen, op het vermogen of combinaties daarvan? Of door machtsovername (revolutie)?

flexibilisering

We willen niet terug naar de verzorgingsstaat van vroeger. De tijden zijn veranderd en alles is veel flexibeler geworden, is in het congresstuk te lezen. Zijn we daarmee als partij voor verdere afbraak van de sociale voorzieningen? En dienen we in te stemmen met verdergaande privatisering van nutsbedrijven, gezondheidszorg, onderwijs en overheidsapparaat? Het verdwijnen van steeds meer vaste banen, verslechtering van de arbeidsvoorwaarden en *job-hopping* als vooruitzicht, waarbij iedereen zichzelf bij commerciële verzekeringsmaatschappijen dient te verzekeren, lijkt een soort noodlot

te zijn waaraan we niet ontkomen. Veel van het huidige werk blijft echter ook in de toekomst noodzakelijk, zoals in de zorg, het onderwijs en in de bouw. Zouden we niet beter kunnen streven naar zoveel mogelijk langjarige arbeidscontracten gekoppeld aan goede arbeidsvoorwaarden en sociale vangnetten, in plaats van de meeste werknemers onder het mom van eigen initiatief en flexibiliteit te laten verworden tot wegwerprkrachten? Ook de in gang gezette privatisering van het openbaar vervoer, de energievoorziening en de gezondheidszorg betekenen voor de meeste burgers een verslechtering. Hoe kunnen we deze verslechteringen in de toekomst het beste een halt toeroepen? Via wettelijk controle en zo ja, op welke manier? Gebeurt dat niet, dan hebben de private bedrijven vrij spel.

landbouw

Het streven naar een schonere en kwalitatief betere landbouwproductie als alternatief voor de bio-industrie verdient instemming. In dit verband wordt ook de consumptie van minder vlees benadrukt. Dit ideaal zal veel potentiële kiezers afstoten, vooral de armeren die juist meer ham op hun brood willen. De vraag is ook of vlees eten wel zo belastend is voor het milieu. Groei van gewassen (ook voor veevoer) is bij voldoende variatie goed voor lucht en grond. Bovendien leveren deze gewassen, als ze verwerkt worden tot hoogwaardig veevoer, goede mest die de grond verrijkt in plaats van uitput.

Ook het uitbannen van honger en een wereldwijde eerlijke verdeling van voedsel is een nastrevenswaardig ideaal. De vraag is echter of dit

moet gebeuren door afschaffing van landbouwsubsidies en exportbeperking naar arme landen om de boeren daar gelijke kansen te geven. Afschaffing van landbouwsubsidies leidde in het verleden wereldwijd tot enorme prijsschommelingen en vermindert niet het concurrentievoordeel van de geautomatiseerde westerse landbouwindustrie. Bovendien zijn woestijnen en bergachtige gebieden niet erg geschikt voor de voedselproductie. Wellicht is streven naar een taakverdeling op wereldschaal, waarbij alle regio's met hulp van kennis en technologie produceren waar ze geschikt voor zijn, een beter alternatief.

energie

Op verschillende plaatsen in het congresstuk wordt terecht gesproken over de noodzaak om alternatieve energiebronnen te gebruiken, zoals de zon en de wind. Het is een van de meest effectieve manieren om milieuvervuiling en opwarming van de aarde te verminderen. Ook waterkracht zou genoemd kunnen worden. Door haar gunstige ligging en klimaat biedt Nederland hiervoor verschillende unieke mogelijkheden. Of openbaar vervoer per tram zo'n grote verbetering zal zijn voor het milieu, is de vraag. Elektriciteit is een van de duurste energievormen, die in Nederland vooral door kolencentrales wordt opgewekt en waarbij onder de huidige omstandigheden vanaf productie tot levering bijna 75% verloren gaat. Bovendien moet hiervoor een heel netwerk van rails en leidingen worden aangelegd en onderhouden. Verder blijft de vraag wat de rol van de overheid in de energievoorziening zou moeten zijn. Dient zij

een actieve rol te hebben of verder terug te treden? In het laatste geval zullen niet op grote schaal energievriendelijke projecten ontstaan. Commerciële bedrijven hebben geen belang bij projecten op het gebied van alternatieve energie, zoals waterkrachtcentrales, zonne-energie en kernfusie zonder radioactief afval, omdat die pas op langere termijn winst opleveren.

rechtsstaat

'GroenLinks staat voor de principes van de democratische rechtsstaat', is in het congresstuk te lezen. Een

actiepartij te zijn die, als het moet, onwettige acties steunt? De illegale abortusklinieken waren van grote betekenis voor de legalisering van abortus en de illegale krakersacties in de tachtiger jaren zorgden ervoor dat veel leegstaande panden voor woningbouw konden worden aangewend. Al te rigide vasthouden aan principes als 'wet is wet' en 'naar de wet handelen' kan leiden tot steunverlening aan onmenselijke ontwikkelingen: Nederland steunde op wettige wijze de oorlogen tegen Irak en Afghanistan en neemt hieraan deel in naam van

haar burgers. Ook de rassendiscriminatie in Amerika en Zuid-Afrika en de deportaties van verschillende bevolkingsgroepen zoals zwarten, indianen, joden en 'illegalen' waren en zijn op wetten gebaseerd.

herkenbaarheid

Het congresstuk 'GroenLinks, partij van de toekomst', bevat waardevolle uitgangspunten. Door hun gemeenschap leiden ze echter tot vragen en discussie. Het zou mooi zijn als het uiteindelijke resultaat het onderscheid tussen GroenLinks en andere politieke partijen duidelijk en helder maakt voor zowel (potentiële) leden als kiezers. De in het voorgestelde congresstuk verwoorde idealen zijn tegenwoordig ook bij de meeste andere partijen terug te vinden.

Maar misschien is het stuk over de toekomst van GroenLinks zo algemeen gehouden om uiteenlopende groepen aan te trekken die dan naar eigen inzicht een invulling kunnen geven aan deze idealen? GroenLinks streeft er immers naar een open partij te zijn.. **GK**

principe waarover sinds het vertrek van Wijnand Duyvendak als Tweede Kamerlid de nodige discussie aan het loskomen is. Dienen we onder alle omstandigheden achter deze principes te staan? Is elke vorm van onwettige actie verwerpelijk? Of dient GroenLinks juist ook een

Opmaat voor de gemeentebegroting 2008

Vlak voor de zomervakantie vergaderde de gemeenteraad over de jaarlijkse zogeheten Voorjaarsbrief. In die brief staan de knelpunten voor de begroting van 2009 met een doorkijk naar de jaren daarna. Het is voor de gemeenteraad *het* moment om de eigen wensen op tafel te leggen en prioriteiten aan te geven. GroenLinks heeft daarbij aandacht gevraagd voor drie hoofdonderwerpen: sociaal beleid, duurzaamheid en de woningbouwopgave. Het is voor ons een succesvolle vergadering geworden.

Sociaal Beleid

Bij dit onderwerp zijn we vooral ingegaan op een aantal belangrijke financiële knelpunten op het gebied van sociaal- en welzijnsbeleid. Er is voor de komende jaren extra geld nodig voor o.a. de stedenbanden met San Carlos en Moermansk; de Nazorg bij detentie (motie van onze fractie aangenomen); de Heel de Buurt-projecten; het vervolg van de bSlim-projecten voor sport en bewegen alsook voor enkele taken die de welzijnsorganisatie MJD voor de gemeente uitvoert. In een aantal gevallen gaat het hierbij om op zich succesvolle projecten, maar is de financiering daarvan door het Rijk maar tijdelijk geregeld. Om die toch voort te zetten, moet de gemeente zelf extra geld op tafel leggen. En aangezien het hier om jaarlijkse lasten gaat, is dat niet eenvoudig.

FRACTIE

Voor eenmalige uitgaven is wel geld. We hebben daarom een motie ingediend voor een nieuwe eenmalige uitkering voor chronische zieken, gehandicapten en ouderen. Ondanks dat de PvdA, verreweg de grootste fractie, tegen stemde, haalde de motie toch een meerderheid. Een hele ruime meerderheid stemde voor onze motie om het structurele tekort op te lossen dat over een paar jaar in de onderwijshuisvestingsbudgetten optreedt. Daarbij moet ook nadrukkelijk rekening gehouden worden met extra investeringen, om nieuwe onderwijsgebouwen duurzaam te kunnen bouwen.

duurzaamheid

Bij duurzaamheid hebben we de nadruk gelegd op energiebesparing in bestaande huurwoningen. Tot onze verrassing kwam de PvdA een paar weken eerder al met het voorstel daar meer aan te doen. Wij waren daar blij mee, want GroenLinks wil dat al jaren, en dan vooral ook meteen goed. Van het inmiddels afgelopen project 'Energie Beter' hadden wij ook hoge verwachtingen. De bedoeling van dat project was dat bij 6.000 huishoudens met een laag inkomen een energiebesparingspakket zou worden afgeleverd en aangebracht. De aanpak is echter te vrijblijvend geweest. De minimaal huishoudens werden pas bezocht wanneer ze reageerden op de brief die ze kregen. Dat leverde een eerste respons op van slechts 18%. Dat had dus anders gemoeten.

We hebben voor dit onderwerp twee moties ingediend. Een motie voor het uitvoeren van een Energiescan van daken en verder een motie om bij de aanleg van het nieuwe bedrijventerrein Westpoort de westelijke oever ecologisch in te richten. Dit vanwege de beoogde 'brede, groene rivier' uit het plan 'Van Veen tot Zee'. Beide moties zijn aangenomen.

woningbouwopgave

Bij het laatste onderwerp is GroenLinks nog eens met extra argumenten ingegaan op de eerdere discussie over de woningbouwopgave voor de stad. In vrij harde bewoordingen hebben we de opstelling van het college van B&W bekritiseerd. Veel effect had dit echter niet. Zelfs niet n.a.v. onze onthulling dat bij het maken van de nieuwe afspraken in januari jl. over de woningbouw in de regio, de woningbouw in Meerstad als zacht gekwalificeerd is. Het wachten is nu op de uitkomsten van het door de gemeente gevraagde onderzoek van (architecten- en adviesbureau) KAW naar de bevolkingsprognoses in de stad. Dat komt in het najaar en dan gaan we deze discussie vervolgen.

De motie die we over woningbouw hebben ingediend, ging over het tegengaan dat terreinen te lang braak blijven liggen, zoals eerder bij de Basaltflat en de Grote Beerstraat en recent in de Grunobuurt. Die motie is aangenomen, waarmee de gemeenteraad heeft uitgesproken dat in principe pas een sloopvergunning door de gemeente wordt verleend nadat een aanvraag voor een bouwvergunning is ingediend.

Voor wie meer wil weten: de hele inbreng van GroenLinks staat op de website van GroenLinks. In totaal zijn er maar liefst 26 moties aangenomen, waarvan 9 door de oppositie zijn ingediend. Een aantal moties is tamelijk duur. Daardoor wordt het nog spannend of het college daar bij de begroting 2009 wel genoeg geld voor weet te vinden. Zeker in combinatie met de mogelijke verlaging van de OZB-stijging. In november weten we meer. **GK**

Drewes de Haan

Van de bestuurstafel

Na een erg korte zomerstop is onze afdeling al sinds half augustus actief. Sindsdien hebben er enkele veranderingen plaatsgevonden in de samenstelling en functies van actieve leden. Zo zijn er – na het vertrek van Jarsto en Frans – twee nieuwe bestuursassistenten. Henk Wolsink is op maandag en woensdag aanwezig en Jan Erik Plantinga op vrijdagmorgen. Oude bekende Guus Bons zal op dinsdag en donderdag voor ‘bemensing’ van het pand zorgen. Zoals in de vorige Klinker al aangekondigd blijft Frans gelukkig actief voor GroenLinks. Vanaf dit seizoen is hij hoofdredacteur van de Klinker. Ook Jarsto keert GroenLinks niet de rug toe. Hij is onze nieuwe systeembeheerder. De fractie heeft afscheid genomen van steunfractielid Samir Bensliman. Tot slot heeft Micha Boon deze zomer een knoop doorgehakt over zijn lidmaatschap van het afdelingsbestuur. Hij krijgt het steeds drukker op zijn werk en kon steeds minder tijd vrijmaken voor zijn bestuurswerk. Met het eerdere vertrek van Maaïke zijn er nu twee vacatures in het bestuur.

Het bestuur van onze afdeling is dus op zoek naar versterking. Wanneer je (meer) informatie wilt ontvangen over de precieze aard van de bestuurswerkzaamheden, kun je contact opnemen met Margien. Wacht daar overigens niet te lang mee. Naar aanleiding van oproepen op de website en in de e-mail nieuwsbrief hebben er zich al kandidaten gemeld en het bestuur wil deze op de ALV van 30 september voorstellen.

Ondertussen houdt het bestuur zich volop bezig met de toekomst. Het zal niemand ontgaan zijn dat het toekomstproject zijn einde naderd. Er zijn congresvoorstellen die onder meer tijdens de regiobijeen-

komst op 27 september in Zwolle worden besproken. Het afsluitende congres vindt plaats op 22 november te Tilburg. Aanmelden voor deze bijeenkomsten kan via de landelijke website.

Ook op lokaal niveau is GroenLinks actief met haar toekomst bezig. Zo willen we ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van 2010 een communicatieplan maken. Een stuurgroepje doet hierin het voorbereidende werk. Het is de bedoeling dat dit plan in het voorjaar van 2009 aan de Algemene Ledenvergadering wordt voorgelegd.

Ten slotte nog wat mededelingen van huishoudelijke aard. Dit najaar wordt weer een nieuwe leden cursus gegeven. Nieuwe leden zijn

hiervoor per e-mail uitgenodigd. Wie geen e-mail heeft (ontvangen) kan zich via het secretariaat opgeven. De cursus staat bovendien ook open voor leden die al langer lid zijn, maar de cursus nog niet eerder hebben kunnen volgen. Zij kunnen zich ook aanmelden bij Annie Postma.

In de bestuurskamer hangt een kalender waarop werkgroepen hun vergaderingen kunnen noteren. Het bestuur onderstreept het verzoek vanuit het secretariaat om hier gebruik van te maken. Dit voorkomt dat vergaderingen niet door kunnen gaan omdat het pand plotseling bezet blijkt te zijn.

Namens het bestuur,
Gijs van der Kroef **GK**

Ideeënpartij op zoek naar macht?

Beginnelsen, strategie en organisatie

In 2006 zijn we als partij begonnen met het toekomstproject: een partijbrede discussie over de vraag waar GroenLinks voor staat en hoe GroenLinks als partij zou moeten functioneren voor het realiseren van onze politieke doelstellingen. Destijds is benadrukt dat het project niet alleen gaat over onze beginselen, maar ook over onze partij als politieke organisatie met een duidelijk omschreven strategie. Oftewel: wat willen we in de toekomst, hoe willen we dat bereiken en hoe kunnen we dat organiseren?

door Martin Hammenga

Het project is dan ook steeds langs drie lijnen gelopen: beginselen, strategie en organisatie. De discussie rond deze drie thema's was ingedeeld in verschillende fases, met als slot de besluitvorming op het congres van 22 november. Het vreemde is nu dat strategie en organisatie ineens in de laatste fase geen onderdeel meer uitmaken van de besluitvorming. Er worden weliswaar drie teksten voorgelegd aan het congres, maar alleen de uitgangspunten en prioriteiten zijn amendeerbaar. De toekomstcommissie heeft zijn best gedaan om strategie en organisatie hierin te verweven, maar dat is marginaal.

waar staat GroenLinks voor?

Ik mis nog iets anders in het congresstuk waar we straks wel besluiten over moeten nemen: een antwoord op de vraag waar GroenLinks voor staat, oftewel onze identiteit en missie. Als het goed is, valt dat op te maken uit onze beginselen, strategie en organisatie. Maar zou het niet goed zijn om een vernieuwd document over onze beginselen op te stellen met een expliciete plaatsbepaling van onze partij in de Nederlandse samenleving? Wie zijn we en wat willen we met onze partij? Als daarin duidelijk stelling is genomen, kunnen strategie en organisatie inderdaad worden uitgewerkt via bijlagen, zoals nu is voorgesteld door het partijbestuur.

Om te komen tot deze bepaling van onze identiteit, hoeven we de

commissie niet opnieuw aan het werk te zetten. De essentie heeft ze namelijk al her en der verwoord met het credo 'ideeënpartij op zoek naar macht'. Dit heldere motto stelt klip en klaar wat we zijn (ideeënpartij) en wat we willen (macht). Laten we daar het beginselprogramma dan ook mee beginnen en het debat over voeren.

achterban

Ik kan mij wel vinden in de slogan 'ideeënpartij op zoek naar macht', al vrees ik dat de toekomstcommissie met het machtstreven iets anders bedoelt dan ik vind passen bij een echte ideeënpartij. Ik mis namelijk de leden, sympathisanten en kiezers die het bestaansrecht vormen van zo'n partij. GroenLinks vertegenwoordigt niet één belang, één stroming of één ideologie, maar maakt zich sterk voor alle groene en linkse ideeën die ruimte en kansen bieden aan mens en natuur. Dat kan niet zonder macht. Vanwege onze libertaire wortels hebben we nog steeds een afkeer van het streven naar macht. Maar laten we in dit nieuwe beginselprogramma, nu we 18 jaar bestaan en volwassen zijn, maar eens duidelijk uitspreken dat macht gewoon een democratisch mechanisme is om ideeën te realiseren.

Dat mechanisme werkt echter alleen als we geheel open zijn. Weliswaar willen we volgens het beginseldocument (en de bijlagen) onze partij open en democratisch organiseren, maar ik mis daarbij de strategische keuzes waarmee

GroenLinks de ideeën van haar leden faciliteert, de belangen van sympathisanten ondersteunt en kiezers betreft vanuit hun eigen motieven. Oftewel: wiens macht zoeken we eigenlijk? Voorzover het stuk al begint met een missie, is het slechts een claim op de bestuurlijke macht. En waarom vindt de opmerking dat wij mensen steunen in hun idealisme door dialoog te zoeken geen uitwerking in het daaropvolgend uitgangspunt (nummer 14)? Daarin wordt namelijk wel het vertrouwen gevraagd in onze vertegenwoordigers. Ook de bijlagen spreken voornamelijk over het krijgen van *input* en het creëren van draagvlak voor het partijprogramma. Daarmee lijkt de zoektocht naar macht een eenrichtingsweg naar de top. Dat is duidelijk en legitiem, maar naar mijn mening moet een werkelijke ideeënpartij niet alleen haar eigen machtstrategie uitzetten, maar ook een strategie die macht geeft aan alle andere politieke participanten; in elk geval aan haar eigen leden. Om hierover geen misverstand te laten ontstaan, stel ik voor om ook deze kant van ons machtstreven expliciet te benoemen door onszelf te identificeren als een ideeënpartij op zoek naar macht en inspiratie.

amendement

Kortom, ik heb een procedureel en een inhoudelijk bezwaar tegen het beginseldocument. Daarom wil ik een amendement indienen dat de uitgangspunten over de partij (3, 10 en 14) bundelt en op 1 zet:

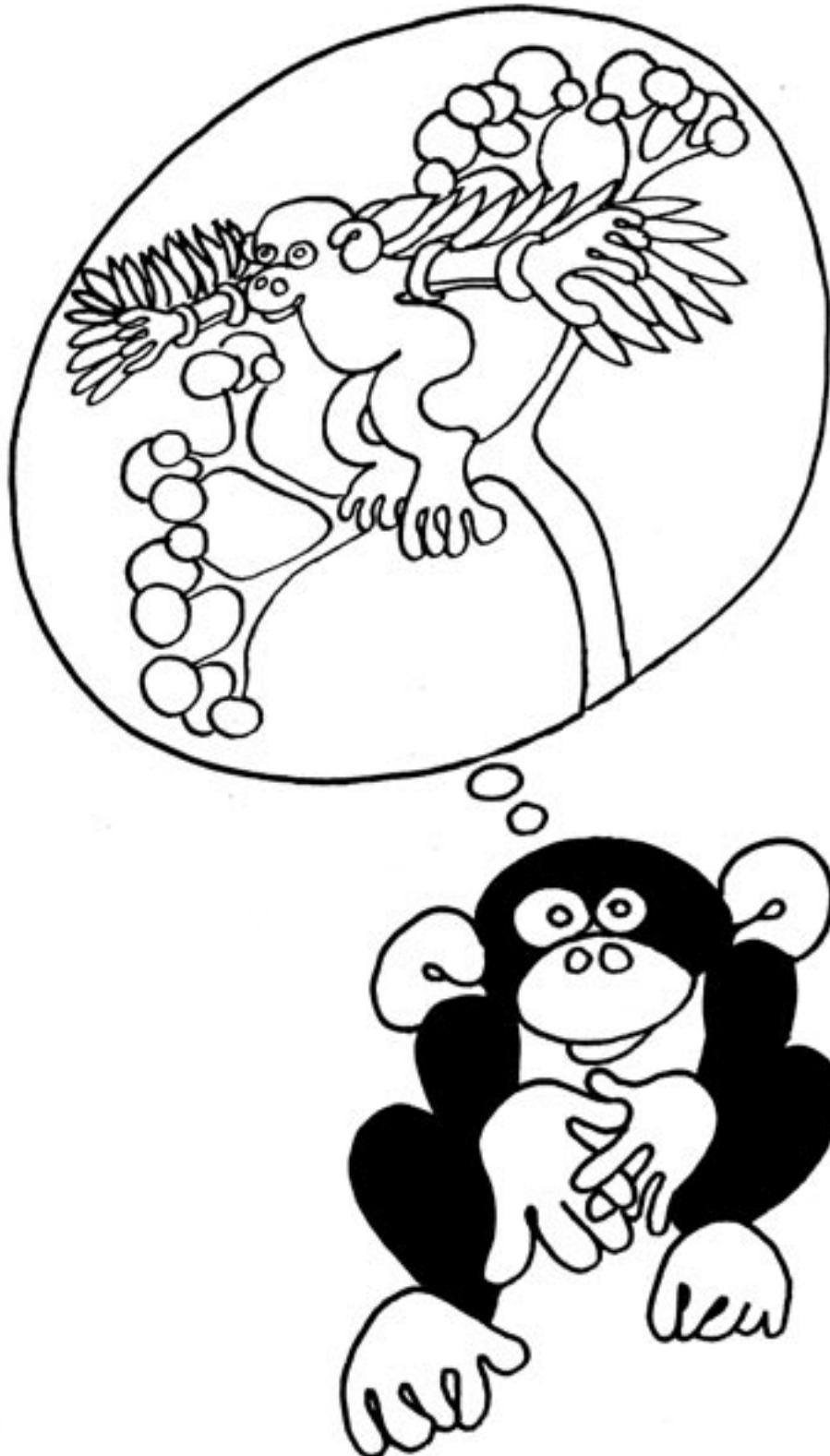
GroenLinks is een ideeënpartij op zoek naar macht en inspiratie. Deze partij belichaamt haar idealen door zich zowel van binnen als naar buiten groen, sociaal, open en democratisch te gedragen. Daartoe manifesteren haar leden en vertegenwoordigers zich bij kiezers en sympathisanten als voortrekker en voorbeeld in ontwikkelingen die onze ideeën kunnen realiseren. Nieuwe vormen van betrokkenheid zorgen voor een toegan-

kelijke en open politieke vereniging. In onze verscheidenheid schuilt onze kracht. Drempels om actief te worden binnen GroenLinks zijn geslecht. Binnen de partij zindert het van de activiteiten. Structuren en procedures zijn hulpmiddel geworden om ideeën de ruimte te geven. [prioriteit 9 en uitgangspunt 10]

GroenLinks wil zich als open partij laten inspireren door kiezers, bedrij-

ven en organisaties die voor hetzelfde ideaal staan. [uitgangspunt 3]

We willen ze ondersteunen in hun idealisme en daarom met ze in dialoog gaan om urgente thema's op de politieke agenda te zetten. Onze vertegenwoordigers doen dat met diverse (moderne en buitenparlementaire) communicatiemiddelen en genieten daarvoor het vertrouwen van de partij. [uitgangspunt 14] **GK**

Nieuwe hype of oplossing voor ons energieprobleem?

Algen als energiebron

Algen zijn rijk aan olie, koolhydraten en proteïnen en zijn daardoor geschikt voor de productie van biodiesel en ethanol. Ze kunnen daarnaast verwerkt worden in voeding en voedings-supplementen voor dier en mens. Als biomassa voor energie kunnen algen gebruikt worden in waterzuiveringsinstallaties en riolen. Als voedingsbron voor de algen kan water gebruikt worden dat afkomstig is van de landbouw en dat nog nuttige voedingsstoffen bevat voor de algen. Wordt de algenteelt de oplossing van ons energie- en milieuprobleem?

door Frans Zwitser

Binnen een eeuw hebben we de energievoorraad die onze aarde in miljoenen jaren heeft opgebouwd uit de plantenwereld grotendeels verbruikt. Met schrik en verbazing constateren we nu dat niet alleen transport razendsnel duurder wordt, maar dat ook onze voedselvoorziening bedreigd wordt. Daarnaast kampen we met een milieuprobleem dat de oplossing voor ons energieprobleem nog extra bemoeilijkt. Naarstig wordt gezocht naar nieuwe methoden die ons de noodzakelijke energie kunnen leveren waarbij we ons levenspeil kunnen handhaven: zonne- en windenergie, waterstof, moderne kolencentrales, kernenergie en biobrandstoffen. Al deze oplossingen hebben hun voor- en nadelen. De nieuwste generatie biobrandstoffen, de algenteelt, lijkt echter de meeste hinderpalen te omzeilen en zou wel eens onze belangrijkste energieleverancier voor de komende eeuw kunnen worden.

eerste generatie

De kennis om via de teelt van gewassen energie voor onze motoren te winnen is ouder dan die van de oliewinning. Commercieel gezien bleek de aardolie echter lange tijd veel interessanter te zijn dan oliewinning uit gewassen. Maar nu het moment van peak-oil steeds dichterbij komt en de aardolieprijzen in rap tempo gestegen zijn, staat biobrandstof weer in het brandpunt van de belangstelling. In hoog tempo schakelen landbouwers over van voedselgewassen naar biobrandstof-

gewassen. Planten als mais, soja en koolzaad worden echter daardoor voor een deel onttrokken aan de voedselketen en verdwijnen in onze brandstoftanks. Regeringen stimuleren deze ommezwaai. Inmiddels slaat de twijfel toe omdat we sinds twee jaar beginnen te beseffen dat we op deze manier het paard achter de wagen spannen. Onze auto's blijven wel rijden, maar onze voeding komt in gevaar. De armsten zijn daar het eerste de dupe van.

tweede generatie

Vandaar dat gezocht wordt naar biobrandstoffen uit gewassen die niet voor de menselijke consumptie geschikt zijn. Planten als olifantsgras en jathropa vallen daar bijvoorbeeld onder. Zij behoren tot de tweede generatie biobrandstoffen. Maar ook houtsnippers, stro, oneetbare gedeelten van voedselgewassen en niet giftig afval rekenen we tot deze groep. Toch kleven ook hier nadelen aan. De winning van deze brandstoffen is meestal te duur en te omslachtig of kost te veel ruimte om te kunnen hopen dat zij ooit op substantieel niveau aardolie en aardgas kunnen vervangen.

derde generatie: algen

Het is al tientallen jaren bekend dat ook algen geschikt zijn als energieleverancier. In 1978 begon het National Renewable Energy Lab (NREL) in de Verenigde Staten met een onderzoek naar de bruikbaarheid van algen. Het onderzoek van NREL was vooral gericht op de productie van biodiesel uit algen met een hoog vetgehalte (lipiden). Hierbij werd

gebruik gemaakt van de uitstoot van CO₂ uit kolencentrales om de algen nog sneller te laten groeien. De resultaten waren opzienbarend. Toch werd in 1996 besloten om het project stop te zetten, omdat de olieprijs op dat moment veel te laag waren voor algen om concurrerend te kunnen zijn. Inmiddels zijn de olieprijsen zodanig gestegen dat algen wel degelijk kunnen concurreren.

geen voedselconcurrentie

Daar komt bij dat de algenteelt grote voordelen biedt ten opzichte van andere vormen van energieopwekking. Algenteelt concurreert niet met de verbouw van voedselgewassen. Algen kunnen bijna overal gekweekt worden. Het kan in vijvers of waterbassins en tonnen, maar ook in fabrieken met kunstmatige lichtbronnen. Algenteelt is dus niet plaatsgebonden. Iedere streek kan voor zijn eigen energiebron zorgen. Algen groei gaat razendsnel, zoals iedereen weet die na een paar warme dagen in de Hoornse plas wil gaan zwemmen. Onder gunstige omstandigheden kunnen algen zich binnen 24 uur verdubbelen. Er is dan ook weinig oppervlakte nodig voor een hoge opbrengst. Vergeleken met gewassen als mais en soja leveren algen per hectare een honderdvoudige olieopbrengst op. In de VS is uitgerekend dat een half procent van de totale oppervlakte van dat land genoeg zou zijn om aan de energiebehoefte voor al het binnenlands transport te voldoen. De eerste generatie aan biobrandstoffen (mais, soja) verbruikt nu reeds 20% van het gehele landbouwareaal.

Voor algenteelt is geen kunstmest nodig. Lichtbronnen en warmte zijn belangrijk voor de fotosynthese en snelle groei. Daarnaast hebben algen CO2 nodig. Algenteelt kan daarom goed samenwerken met bedrijfstakken die CO2 lozen. Daarmee worden ze ook een hulp in de bestrijding van ons grote milieuprobleem: de toename van broeikasgas CO2.

het gebied van energievoorziening. Wie naar hun website surft, ontdekt dat ze volop bezig zijn met onderzoek naar algenteelt en haar toepassingsmogelijkheden in Groningen. In Delfzijl start deze maand een proefproject. AkzoNobel en Essent laten daar twee vijvers aanleggen. Voor AkzoNobel is de algenkweek interessant als grondstof voor verven.

de teelt van schelpdieren.

In het Frieslandse Hallum is reeds een algenkwekerij. De eigenaars, twee melkveehouders, hebben de algenkwekerij aan hun mestvergistingsinstallatie gekoppeld. Ook de Rijksuniversiteit van Groningen is bezig met het opzetten van een project en doet volop onderzoek. Daarbij wordt vooral gedacht aan gesloten systemen die volledig CO2-neutraal zijn. Hoogleraar Hein de Baar, hoofd van de groep Ocean Ecosystems is hier de drijvende kracht.

conclusie

Het gaat snel met de ontwikkeling van de algenkweek, ook al moet er nog heel wat onderzoek gedaan worden om de meest efficiënte methode vast te stellen, die zowel onze economie als ons milieu ten goede komen. Volgens de optimisten kan, als alles meezit en regeringen meewerken, in tien jaar tijd de algenproductie efficiënt en grootschalig ter hand worden genomen.

Ondertussen hoop ik maar dat het straks ook mogelijk wordt een ton op je balkon of in je achtertuin te zetten voor algenkweek. Een ton

vervanger van gasbel?

Nu onze Slochterse gasbel zienderogen slinkt, peak-oil zijn intrede doet en de constante leverantie van gas en olie uit Rusland niet gegarandeerd lijkt, is het een goed moment om ons te bezinnen of algenteelt geen mooi perspectief biedt voor het noorden van Nederland. Dat gebeurt dan ook volop. Energy Valley is een noordelijk initiatief van ondernemers die zich bezighouden met de nieuwste ontwikkelingen op

En bij Essent gaat het natuurlijk om de energieproductie. Ook het bedrijf AquaPhyto zoekt een goede locatie in het Noorden voor algenkweek. Dit bedrijf wil algen gebruiken voor

vol algen, gevoed door eigen afval (gootsteen, toilet en voedingsresten) die zo je eigen kleine energiebron kan worden. Een utopische onmogelijkheid? We zullen zien. **GK**

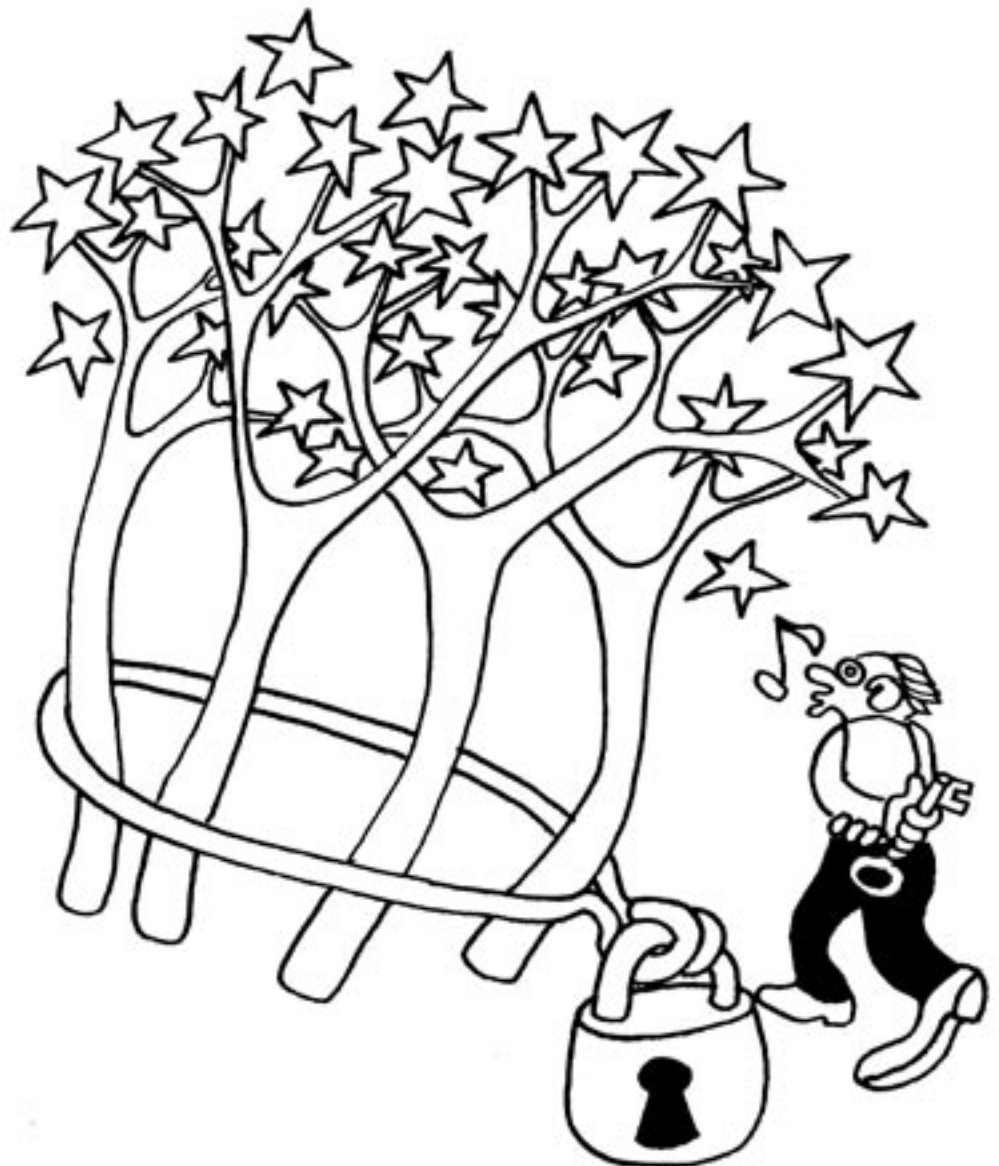
Bomenkap op Kempkensberg

FRACTIE

Begin 2009 hebben we als Groen-Links-fractie ingestemd met de grootschalige nieuwbouwplannen van Belastingdienst en IBG-groep op de Kempkensberg, tussen Helperzoom en Sterrebos. Één van de redenen hiervoor was dat het Sterrebos goed beschermd zou worden tegen negatieve gevolgen van de bouwplannen. Daarnaast zou het groen op het terrein aan de Kempkensberg zoveel mogelijk behouden blijven. In de commissie Ruimte en Wonen van 13 augustus jl. is een groenplan voor het gebied Kempkensberg behandeld, waarin duidelijk wordt dat er toch 250 van de 355 bomen op het terrein gekapt moeten worden. Dit grote aantal viel ons tegen en daarom vroegen we wethouder

De Vries om opheldering hierover. Daarnaast vonden we het aantal van 60 nieuw aan te planten bomen ter compensatie nogal mager en wilden we graag meer bomen teruggeplant. Helaas kregen we in de commissie praktisch geen steun van andere partijen en wethouder De Vries zag zijn kans schoon om GroenLinks weer eens flink de mantel uit te vegeen. Er lopen nog juridische procedures tegen de kap en wellicht dat de gemeente dan alsnog bakzeil moet halen. Wij houden de zaak ondertussen goed in de gaten, opdat het Sterrebos in elk geval behouden blijft en er voldoende groen teruggeplant wordt in het gebied. **GK**

Harrie Miedema

Afrekenen met Links

Affaire Duyvendak, begin van een hetze?

Begin augustus waren de meeste kamerleden nog lekker op vakantie. Maar GroenLinks-politicus Wijnand Duyvendak gebruikte deze gezapige periode op het Binnenhof om een persconferentie te beleggen ter promotie van zijn boek 'Klimaatactivist in de politiek'. Op het laatste moment kreeg Duyvendak toch knikkende knieën over de nogal pronte achterflaptekst. Daarin biechtte hij namelijk doodgemoedereerd op halverwege de jaren 80 het brein te zijn geweest achter een 'succesvolle' inbraak op het ministerie van Economische Zaken. Zijn voor gevoel werd al snel bewaarheid: exit Wijnand Duyvendak.

door Ger Bosma

De eerste hype van dit nieuwe parlementaire jaar hebben we inmiddels alweer te pakken. Er was zelfs een heus spoeddebat - ja mensen, het had werkelijk haast - gepland op dinsdag 2 september. Overigens slechts om na te gaan of minister van VROM Jacqueline Cramer in juni 1986 wel of niet een krabbel had gezet bij een adhesiebetuiging aan het krakersblaadje Bluf, waarvoor Duyvendak indertijd schreef. Nee, na ruim twee maanden vakantie heeft in ieder geval de PVV van Wilders meteen weer de prioriteiten strak op orde. Jammer voor hem, maar de rest van de kamer had even geen boodschap aan de motie van wantrouwen voor minister Cramer, waarmee Wilders voor de zoveelste keer parmantig schermde.

Duyvendak had toen al lang en breed het veld moeten ruimen. Dat lag overigens niet zozeer aan zijn rol bij de inbraak op het ministerie van EZ. Zelfs niet aan Duyvendak's bestempeling achteraf van deze actie als 'geslaagd'. Hij had immers ook niet per se ongelijk: de inbraak resulteerde in openbaarmaking van de geheime en omstreden plannen voor nieuwe kerncentrales in Nederland, waardoor dit project voortijdig moest worden afgeblazen. Maar Duyvendak's kamerzetel bleek achteraf met name onhoudbaar vanwege de gelijktijdige - en nogal intimiderende - publicatie in Bluf van adresgegevens van ambtenaren die betrokken waren bij deze plan-

GK september 2008

nen. Een aantal van hen, zo bleek recent, werd vervolgens daadwerkelijk lastiggevalen en bedreigd.

Jiskefet

Je kan het afdoen als de zoveelste koddige klucht van Toneelvereniging 'Het Haagse Hofje', waarvan nu de 'ook wel een beetje domme' Wijnand Duyvendak het onfortuinlijke slachtoffer werd. Een Jiskefet-achtige sketch, met Herman Koch als de wat sullige politicus, die struikelt over zijn eigen slordig geknoopte schoenveters. Gut, die Wijnand toch! Maar volgens mij is de situatie toch beduidend ernstiger dan dat. Het lijkt namelijk wel of inmiddels het jachtseizoen is geopend op alles en iedereen die in de jaren tachtig aan linkzijdige maatschappelijk actief was.

Het GroenLinks-kamerlid mag het zichzelf zeker aanrekenen dat hij niet heeft beseft hoeveel mensen zijn onuitgelokte bekentenis zouden aangrijpen om uit alle macht juist de politicus Duyvendak te beschadigen. Nare rechtse blaadjes als HP/De Tijd, Elsevier en ook de Telegraaf proberen immers al jarenlang met vage insinuaties en pseudo-journalistiek Duyvendak te vergeefs aan het RaRa-kruis te nagelen. Deze keer stortten ook de bullebakken van GeenStijl en de verzuurde Volkskrant-redactie zich met sardonisch genoegen op het affakkelen van Duyvendak.

jachtseizoen

Stond sinds Volkert van der G(raaf) het dierenactivisme al in een kwade reuk, nu dreigen zelfs

de niet-gewelddadige milieu- en kraakbeweging door dezelfde schijnheilige fatsoensrakers gecriminaliseerd te worden. Wat verdedigbaar, misschien idealistisch leek in de jaren 80, is inmiddels door de voortschrijdende tijdgeest bruut ingehaald. De nasleep van *Nine Eleven* heeft er verder voor gezorgd dat de rechtstaat onverkort sacrosanct is verklaard. Iedereen die deze in hun ogen onvoldoende respecteert wordt, ook met terugwerkende kracht, vogelvrij.

Het is in ieder geval duidelijk dat een deel van rechts Nederland bloed ruikt na de makkelijk behaalde politieke scalp van Wijnand Duyvendak. Ongeacht de inschatting door Halsema, GroenLinks of de politicus zelf dat de gemaakte fouten voldoende zijn gerepareerd door excuses en het offer van het opgeven van zijn kamerzetel: het jachtseizoen naar zij die 'fout waren' in de jaren 80, is pas net geopend. Zoals de Telegraaf met leedvermaak concludeert: "Links geweld was okay, rechts geweld was altijd heel erg." Nu is het andersom.

Wetende hoe dol rechtse mensen zijn op jagen, lijkt het raadzaam om voorlopig maar even stil te blijven zitten en vooral niet, zoals Duyvendak opriep, schoon schip te maken met je actieverleden, hoe onschuldig dat ook is. En verder maar hopen dat deze zondagsjagers uit verveling elkaar dan maar gaan beschieten. Met losse flodders uiteraard, want net als Duyvendak, ben ik strikt tegen geweld. **GK**

ALV vergadering 30 september 2008

Namens het bestuur nodig ik jullie van harte uit voor onze algemene ledenvergadering van 30 september a.s. om 20:00 in ons pand, Coehoornsingel 87 te Groningen. De agenda is als volgt:

1. Opening
 2. Mededelingen
 3. Notulen 24-06-2008
 4. Verkiezing nieuwe bestuursleden, een nieuw steunfractielid, een nieuw reservelid partijraad en de kandidatencommissie bestuur
 5. Thema: vuurwerk
- Pauze
6. Verantwoording wethouder, fractie, bestuur, partijraad, Permanent Campagne Team en Groene Klinker
 7. Herziening redactiestatuten Groene Klinker en Website redactie
 6. Rondvraag
 7. Sluiting

We hopen jullie te zien op dinsdagavond 30 september. De stukken worden een week van te voren via de email toegezonden, c.q. zijn dan op te halen op het pand.

Margien Bouma, voorzitter. **GK**

Laat de grote markt zwart zien van de mensen

door Janny Beekman

De organisatie Vrouwen in 't Zwart (maar ook mannen zijn welkom) demonstreren voor een rechtvaardige vrede in de Palestijnse gebieden. Zij staan eenmaal per 14 dagen op zaterdagmiddag van 1 tot 2 uur voor het bordes op de Grote Markt (bij regen achter het gemeentehuis).

Wij vragen aan Israël:

- de bezetting van de Palestijnse gebieden te stoppen,
- ontruiming van alle nederzettingen in de Palestijnse gebieden en
- de muur weer af te breken (in overeenstemming met de uitspraak van het Internationaal Hof).

Bent u het met ons eens, kom dan in zo zwart mogelijke kleren met ons een uurtje staan.

De eerstvolgende keer op zaterdag 27 september. Meer info: [groningen@vrouweninhetzwart.nl](mailto: groningen@vrouweninhetzwart.nl) of tel.0595-572595 (Janny Beekman). **GK**

Vriendschapsband Groningen-Jabalya verder uitgediept

Actie voor medische humanitaire hulp

De stichting Groningen-Jalbalya is solidair met de bevolking van Jabalya. Jabalya is een stad in de Gazastrook, een zeer dicht bevolkt en arm deel van het gebied dat onder de Palestijnse Autoriteit valt. GroenLinks heeft het initiatief genomen tot contacten met Jabalya. De gemeente Groningen heeft er de bouw van een jongerencentrum gefinancierd, omdat er bijna geen voorzieningen voor jongeren zijn. Ook wilde Groningen daarmee een bijdrage leveren aan het in gang gezette vredesproces.

door Bert Giskes

Delegaties uit Jabalya en Groningen hebben over en weer bezoeken aan elkaars steden gebracht en ambtenaren uit Jabalya hebben in Groningen een opleiding gevolgd. De afgelopen twee jaar waren bezoeken niet meer mogelijk. Het vredesproces was door Israël volledig gefrustreerd. De Gazastrook is zo goed als hermetisch afgesloten van de buitenwereld. Bijna dagelijks zijn er Israëlische aanvallen met vliegtuigen en raketten. Heelaas laten Palestijnse extremistische groepen zich provoceren om met het lanceren van –militair ineffectieve– projectielen iets terug te doen, wat Israël weer als voorwendsel gebruikt om nog harder aan te vallen.

Door de uitzichtloze situatie is een latente burgeroorlog gaande waarbij Hamas in de Gazastrook de dienst uitmaakt. Van dit alles is de bevolking van Jabalya de dupe. Het gemeentebestuur in Jabalya is overigens –op basis van de laatst ge-

houden verkiezingen– nog in handen van Fatah. Met veel moeite lukt het hen om – in een verder door Hamas beheerste context – hun werk te doen.

De humanitaire ramp die de inwoners van Jabalya treft, maakt het de bevolking steeds moeilijker. Deze ramp wordt niet veroorzaakt door een natuurverschijnsel maar in de eerste plaats door de oorlogshandelingen van het Israëlische leger, de op aansporing van Israël opgeschorte internationale hulp en wordt nog verergerd door de onderlinge strijd tussen Hamas en Fatah.

hulpactie

De Stichting Groningen-Jabalya is opgericht door particulieren – Stad-jers– als solidariteitsorganisatie met de bevolking van Jabalya. Solidariteit betekent voor ons het geven van informatie, politieke druk uitoefenen en het organiseren van activiteiten. Een eerdere solidariteitsinzameling heeft 12.000 euro opgebracht.

De Stichting Groningen-Jabalya

start opnieuw een inzamelingsactie voor medische humanitaire hulp. Deze zal lopen via de particuliere organisatie Palestine Medical Relief Society (PMRS), die onafhankelijk is en dus niet gelieerd is aan één van de strijdende partijen.

De PMRS is een NGO die in Jabalya een groot aantal medische voorzieningen met betrekking tot eerstelijns gezondheidszorg, speciale programma's voor vrouwen en jeugd, mobiele klinieken voor noodsituaties en fysiotherapie en gehandicaptenzorg heeft. De benadering is niet alleen puur medisch. Het programma behelst ook aandacht voor hygiëne, sport, kunst en muziek.

Steun de Palestine Medical Relief Society. Stort nu!

Giro 66 87 678 t.n.v. St Groningen-Jabalya o.v.v. "PMRS".

Stichting Groningen-Jabalya, Coehoornsingel 87, 9711 BR Groningen

www.groningen-jabalya.com **GK**

Nieuwe huisvesting voor het onderwijs

In de Klinker van december vorig jaar berichtte ik over de nieuwe VMBO-school in Lewenborg. We zijn inmiddels bijna een jaar verder. Tijd voor een update: niet alleen over VMBO Noord-Oost, maar ook over een aantal andere onderwijshuisvestingsprojecten.

De VMBO-school in Lewenborg maakt onderdeel uit van een groter project, dat is gestart in 2003. Toen hebben alle schoolbesturen in de stad en de gemeente convenanten ondertekend om het VMBO te versterken. Het VMBO had en heeft een slecht imago. Ook in de stad Groningen valt er heel wat te verbeteren. De overgang naar het MBO moet beter, want er vallen teveel jongeren uit de boot in de eerste jaren van het MBO. Het onderwijs in het VMBO moet inhoudelijk worden vernieuwd, het sluit bijvoorbeeld slecht aan op de zelfstandige manier van werken die bijna elk kind tegenwoordig aangeleerd krijgt op de basisschool. De relatie tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt kan beter, scholen lopen vaak achter bij de beroepspraktijk. En last but not least: alle VMBO-scholen in de stad waren en zijn hopeloos gehuisvest.

Daarom heeft de gemeente Groningen besloten om extra geld uit te trekken voor de bouw van twee nieuwe VMBO-scholen en voor het aanpassen en vernieuwen van een aantal andere scholen. Dit komt bovenop het jaarlijkse budget van 12 miljoen euro dat al beschikbaar is voor de onderwijshuisvesting.

nieuwbouw in oost en west

De twee nieuwe VMBO-scholen zijn gepland in het noordoosten en westen van de stad. In het noordoosten werken de Christelijke Scholengemeenschap Groningen (CSG) en de gemeente Groningen als schoolbestuur samen, in het westen bouwt de CSG zelf een nieuwe VMBO-school.

De school in noordoost komt op een deel van de velden van FC Lewenborg. De planvorming heeft een moeizame start gekend doordat er,

gegeven. Vlak voor de vakantie hebben leerlingen van het Alfa een feestweek voor Lewenborg georganiseerd waar vooral de kinderen in Lewenborg van hebben kunnen genieten.

Op dit moment wordt op de zuidelijke velden van FC Lewenborg alles in gereedheid gebracht voor de aanleg van kunstgras en de bouw van gymzalen voor de toekomstige school en de kantine van FC Lewenborg.

De planvorming voor de nieuwe

het terrein voor de nieuwe sportvelden en gymzalen

zeker in het begin, veel verzet was vanuit de buurt. Die moeizame start had ook te maken met een niet helemaal optimale communicatie van de kant van de gemeente. Gelukkig is er in het vervolg veel contact geweest met de buurt en de bewonersvereniging. Dat heeft geleid tot een stedenbouwkundig plan dat op veel draagvlak kan rekenen, al is er in de directe omgeving van de geplande lokatie nog wel verzet.

Inmiddels is een convenant afgesloten tussen de scholen en de buurt om in de toekomst overlast te voorkomen en de scholen iets te laten betekenen voor de buurt. Het Alfa College, dat al een grote vestiging heeft aan de Kluiverboom, heeft daarin het goede voorbeeld

school in west heeft wat langer geduurd, omdat lang onduidelijkheid bestond over de lokatie voor de school. Het plan was om de school te bouwen naast het Augustinus College aan de Admiraal de Ruyterlaan. Daar is ook de Erasmus-school gevestigd, een school voor speciaal onderwijs. Het bestuur van deze school overwoog te gaan verhuizen, maar het duurde erg lang voordat duidelijk was of de school inderdaad van locatie verandert en zo ruimte ontstaat voor VMBO-nieuwbouw.

Binnenkort wordt duidelijk waar de nieuwe school in west gebouwd gaat worden en dan kunnen daar ook de voorbereidingen van start. De planning om in 2010 te bouwen blijft voorlopig gehandhaafd.

Andere bouwactiviteiten die in dit project passen zijn aanpassingen aan de gebouwen van het Gomarus College en het Zernike College. Ook de nieuwe Leon van Gelder in Vinkhuizen maakt (deels) onderdeel uit van het hele VMBO-project.

meer geld nodig

Het reguliere budget voor onderwijshuisvesting van zo'n 12 miljoen euro lijkt heel veel, maar er moet ook het één en ander van worden betaald. De gemeente is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting van het openbaar onderwijs, het bijzonder basis- en voorgezet onderwijs en het speciaal onderwijs. Zij dient te zorgen voor nieuwbouw, verbouwingen, extra lokalen (tijdelijk en perma-

nent), groot onderhoud in het basisonderwijs, voor gymzalen, fietshokken enzovoort.

Veel geld gaat naar onderhoud en afschrijving van kapitaalslasten. Voor het bouwen van nieuwe scholen blijft nog maar weinig geld over; voor extra investeringen in het duurzaam bouwen van scholen nog minder. Toch is dat wel een ambitie van het huidige college en natuurlijk ook van GroenLinks. We hebben daarom bij het voorjaarsdebat een motie ingediend om geld uit te trekken voor het duurzaam bouwen van scholen. Eerder, bij de behandeling van het stedenbouwkundig plan VMBO-Lewenburg, hadden we al aangedrongen op het duurzaam bouwen van die school.

Voor het uitvoeren van de wette-

lijke taken van de gemeente op het gebied van onderwijshuisvesting en het kunnen waarmaken van onze ambities om de kinderen in de stad onderwijs te laten krijgen in een fatsoenlijk schoolgebouw, zal er geld bij die 12 miljoen euro moeten. Zo'n miljoen euro structureel en dat is veel. We verwachten van het college bij de komende begrotingsbehandeling een gedegen voorstel en anders zullen we als fractie actie ondernemen.

Dat er zo nu en dan van het huidige budget nog iets moois te doen is, is ook te zien in Lewenburg. Daar krijgt de Kimkiel, een school voor christelijk speciaal onderwijs, een nieuw gebouw. **GK**

Annie Postma

Jaarrekening 2007

In het verantwoordingsdebat over de Gemeentelijke Jaarrekening 2007 in juni kon ik vooral een positief geluid laten horen: over duurzaamheid, de zorg en verkeer bijvoorbeeld. Een verslag van het debat is, net als de gehele spreektekst, te vinden op www.groenlinksstad.nl. In deze Klinker wil ik twee dingen uit het debat uitlichten.

sociaal beleid

GroenLinks heeft de afgelopen jaren veel kritiek geuit op het sociaal beleid in de stad. We misten een stevige ambitie en moesten te lang wachten op verruiming van sociale regelingen. Ondertussen hielden we echter miljoenen over op budgetten voor bijzondere bijstand en reïntegratie. Inmiddels is er vooruitgang geboekt. De vele voorstellen die GroenLinks al in 2006 deed voor sociaal beleid zijn nu eindelijk voor het grootste deel overgenomen. Bij Groningen@Work en andere reïntegratieprojecten krijgt de individuele aanpak steeds beter vorm.

Toch waren er ook dit jaar weer overschotten. Op initiatief van GroenLinks heeft de raad – met uitzondering van PvdA en Student & Stad – besloten een deel daarvan te besteden aan opnieuw een extra uitkering voor chronisch zieken en gehandicapten. GroenLinks wilde ook meer geld voor het Kinderfonds Armoede en Gezondheid dat in 2007 op slot ging door geldgebrek. Dat fonds levert, heel direct en zonder veel formaliteiten, geld aan gezinnen die het nodig hebben. Onder meer D66, ChristenUnie en VVD wilden het budget van het fonds verhogen. Vreemd genoeg wilde de SP-wet-houder het geld helemaal niet

hebben en volgde de raad hem hierin. Inmiddels wordt het fonds wel voortgezet, maar worden de criteria verscherpt toegepast in plaats van dat het budget wordt verhoogd.

Over dit onderwerp vindt 1 oktober op het GroenLinks-pand een 'Avond tegen armoede' plaats. De fractie vertelt daar meer over het sociaal beleid, en we discussiëren over onze prioriteiten voor de komende anderhalf jaar. Iedereen is van harte welkom. Op dit moment heeft vooral sterk onze aandacht dat de kwaliteit van de beschikkingen die door de Sociale Dienst worden verstuurd echt veel en veel beter moet.

Groningen-Jabalya

Het had niet veel gescheeld of 65.000 euro voor Jabalya (Gaza-strook) was als sneeuw voor de zon verdwenen. Eerder is afgesproken dat Groningen genoemd bedrag voor de ontwikkeling van jeugdbeleid in Jabalya beschikbaar stelt. Door de huidige problematische politieke situatie is besteding van het geld echter niet mogelijk. Volgens de Rekening 2007 zou het bedrag worden gereserveerd voor het oorspronkelijke doel. Een expliciet raadsvoorstel voor die reservering vonden wij echter nergens. Navraag, twee dagen voor het raadsdebat, leerde ons echter dat het ging om een fout in de Rekening. Het college van B&W wilde het geld dus toch niet reserveren. Via een amendement van GroenLinks en SP werd het geld in de raadsvergadering alsnog veiliggesteld. **GK**

Mattias Gijsbertsen

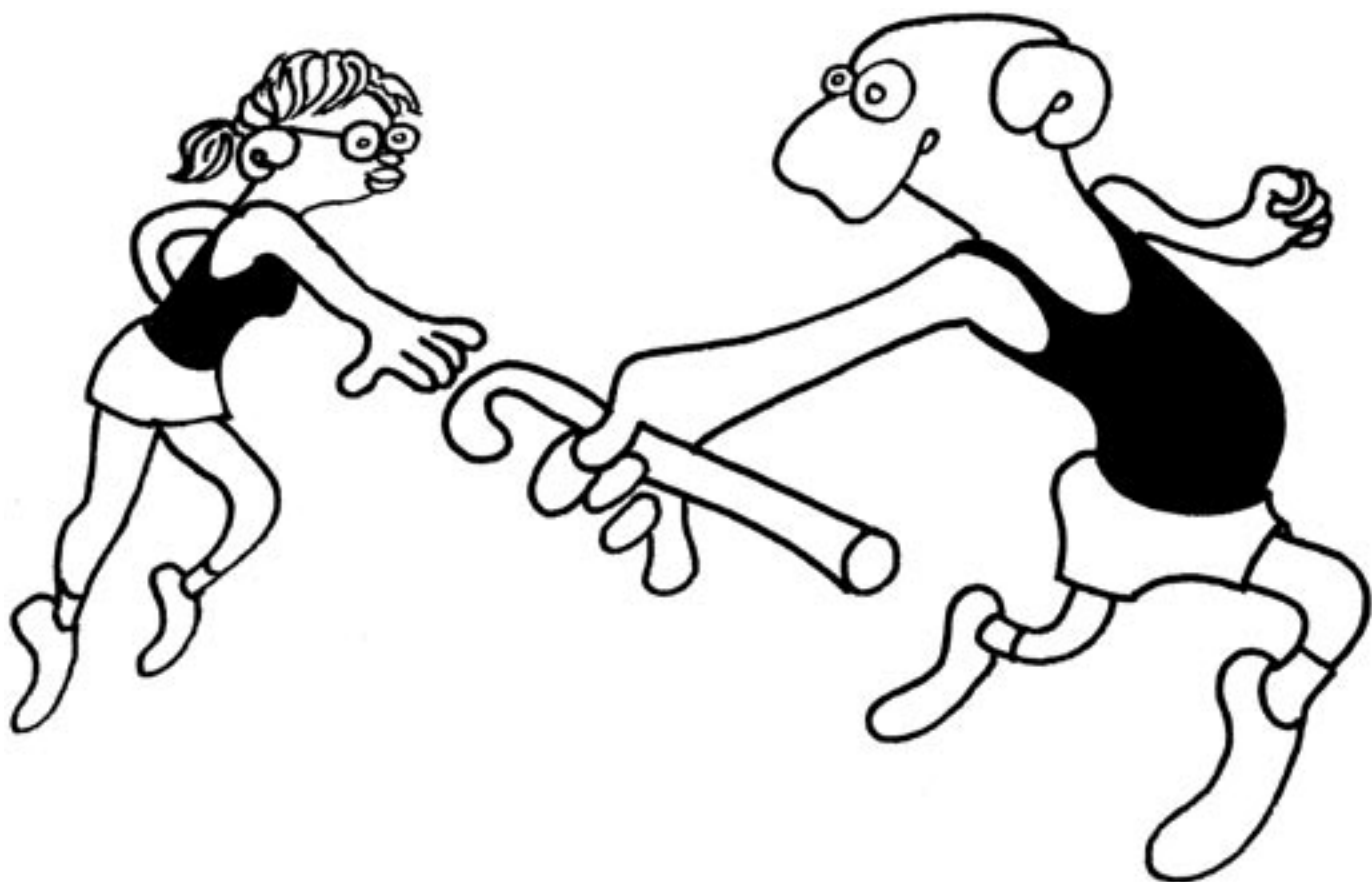
Afscheid

Dit zou de meest tranentrekkende column moeten worden die ik ooit geschreven heb of zal schrijven. Jawel, ik vertrek bij de Groene Klinker en uit Groningen. Niet zo heel ver weg, maar ver genoeg om geen columns meer te schrijven voor de Groene Klinker. Ik ben verder niet stiekem lid geworden van de PVV of D66, maar zal gewoon bij GroenLinks blijven. Dat beloof ik hierbij. In mijn nieuwe woonplaats zitten ze trouwens ook in de gemeenteraad. Deze column zou moeten besluiten met iets steengoeds: een laatste grap, spitsvondige opmerking of gewoon een superscherpe conclusie. Zelfs nu ik me weer eens weinig van de *deadline* heb aangetrokken, heb ik die niet. Dat is geen onwil, maar gewoon omdat ik net 24 uur terug ben van vakantie (mijn hoofd zit vol met Schotse kampeerverhalen over *midges* en regen, beslist zeer co-

lumnwaardig, maar nu even niet). Bovendien word ik op dit soort momenten veel te kritisch. Dit zou *de beste column ooit* moeten worden, maar dat is hij niet en dat zal hij ook niet worden.

Ik neem daarom afscheid met een column die niet mijn beste column ooit is. Hij is hopelijk wel een waardige afsluiter van een paar jaar Groene Klinkers in elkaar zetten en stukjes schrijven. Daar is minder voor nodig dan voor een ultragoede column, maar wel een oprechte glimlach bij de herinneringen aan mijn tijd bij GroenLinks in Groningen. Redactiedingen doen op zaterdag, mijn geworstel met de 'doodlijn' een week eerder en vergaderingen met biologische kruidenthee, hoe clichématig dat ook is. Ik heb een mooie tijd gehad, wie neemt het stokje over? **GK**

Karolien van Wijk

Haagse bluf **Jeugdzonde?**

Koud terug van vakantie brak de pleuris uit over het 'aksie'-verleden van mijn fractiegenoot Wijnand Duyvendak. Een onhandig persbericht met daarin een aankondiging van zijn boek werd hem fataal. De aasgieren waren er als de kippen bij om Wijnand en GroenLinks aan de schandpaal te nagelen over de rol die hij en anderen hadden gespeeld in de jaren tachtig. Buitenparlementaire actie werd over een kam geschoren en als crimineel en terroristisch getypeerd.

Grote woorden, soms op het onbeschofte af. De Telegraaf speelde een ware 'heldenrol' daarbij ondersteund door Elsevier en HP/De Tijd. De meest smerige insinuaties en beschuldigingen werden over Wijnand en GroenLinks uitgestort vaak gebaseerd op oude roddels en dunne 'bewijzen'. Maar ook de Volkskrant droeg haar steentje bij aan de ingezette zomerhetze tegen Wijnand in het bijzonder en het buitenparlementaire activisme, van nu en de jaren tachtig, in het algemeen.

En het is nog niet klaar. Wijnand nam uiteindelijk de dramatische beslissing om terug te treden als kamerlid. Te respecteren maar (bijna) niet te verteren. Het afrekenen is nog niet voltooid. Ook de milieuorganisaties worden als crimineel afgeschilderd en hun subsidies staan zwaar onder druk. De minister van VROM moet verantwoording in de Tweede Kamer afleggen over het ondertekenen van een advertentie over Bluf.

Het echte gevaar is dat 'links' nu in het defensief gaat en buitenparlementaire actie bij voorbaat in een kwaad daglicht komt te staan. Dat laten we uiteraard niet gebeuren. Acties kunnen nog steeds een probaat middel zijn om misstanden aan de kaak te stellen, essentieel is dat deze in de openbaarheid gebeuren,

er verantwoording over wordt afgelegd en dat ze geweldloos zijn.

Het zijn rare tijden. Vorige week kreeg ik een telefoontje van een journalist die mij vroeg of ik nog wel op werkbezoek zou gaan bij kraakpanden in Amsterdam gezien de ontstane situatie. De ontstane situatie? Moet ik mij gaan verantwoorden voor een bezoek aan wat kraakpanden en gesprekken met krakers? Moet ik mij niet meer buitenparlementair voorbereiden op het door mij verafschuwde dreigende kraakverbod? Ik dacht het niet!

Een andere journalist belde mij met de opmerking dat hij eigenlijk geen zin had om mij over mijn verleden vragen te stellen. Dan doe je het toch niet, was mijn reactie. Stilte en slikken aan de andere kant van de lijn maar de vraag werd al snel toch gesteld. Wat deed Ineke van Gent op haar achtentwintigste? Zeg maar zo rond de tijd dat de kraakbeweging zich heftig roerde en Wijnand en anderen volop in 'aksie' waren. Als door een wesp gestoken hoorde ik de journalist aan en liet hem dat ook verbaal merken. Het werd weer stil aan de andere kant van de lijn, ik hoorde hem wel hijgen en ik voelde hem denken ...ik heb beet! Na enige aarzeling

en gezocht van mijn kant gaf ik aan dat ik openheid van zaken zou geven, hij zou er anders toch wel achterkomen. Op mijn achtentwintigste werd ik gemeenteraadslid. Ik vroeg hem er verder nog geen richtbaarheid aan te geven. Want het is toch wat dat je al zo jong de buitenparlementaire 'aksie' inruilt voor het pluche. Een jeugdzonde, ik beken!

Voor nu kameraden, uithuilen en opnieuw beginnen. We laten ons niet klein krijgen en zullen verder strijden met open vizier voor de goede zaak. Binnen en buiten de parlementaire organen. **GK**

De Groene Klinker, jaargang 19, nummer 1, september 2008
 redactieadres: Coehoornsingel 87, 9711 BR Groningen
 klinker@groenlinksstad.nl
 redactie: Ger Bosma, Karolien van Wijk, Julia Driessen, Harm van der Veen en Gijs van der Kroef
 hoofdredacteur: Frans Zwitser,
 eindredacteur: Lidwien Schuitemaker
 vormgever: Micha Boon
 cartoons: Gabor Lodi
 adreswijziging/bezorgklachten: tel. 050 – 3189550 of e-mail
 secretariaat@groenlinksstad.nl
 aan dit nummer werkten mee: Janny Beekman, Ineke van Gent, Bert Giskes,

Mattias Gijsbertsen, Drewes de Haan, Martin Hammenga, Harrie Miedema en Annie Postma.
 De Groene Klinker wordt gedrukt bij CopyRight Groningen
 De Groene Klinker is het blad van GroenLinks Groningen Stad en wordt gratis verspreid onder alle leden in de stad Groningen. Niet-leden kunnen een abonnement nemen. Binnen de stad kost een jaargang 6,50 euro. Mensen die buiten de stad wonen en het blad via de post ontvangen betalen 13,00 euro. De bedragen zijn over te maken op gironummer 3497497 van GroenLinks o.v.v. Groene Klinker.
 De redactie is onafhankelijk en bepaalt

de inhoud van het blad. Lezers van de Groene Klinker krijgen van de redactie alle ruimte om zelf kopij aan te leveren of te reageren op in de Klinker verschenen artikelen. Daaruit volgt dat opgenomen artikelen niet noodzakelijk het standpunt van GroenLinks Groningen Stad weergeven. Bijdragen van meer dan 700 woorden in overleg met de redactie. De redactie legt verantwoording voor haar beleid af op de GroenLinks Algemene Ledenvergadering.

De verschijningsdatum van de volgende Klinker is vrijdag 14 november. Do kopijsluiting is op maandag 3 november, 18.00 uur.

TELEFOONLIJST & COLOFON

GroenLinks, Coehoornsingel 87
 secretariaat@groenlinksstad.nl
 www.groenlinksstad.nl
 050 – 3189550

Afdelingsbestuur
 Margien Bouma, voorzitter 050 – 3114864
 Arjen Nolles (vice-voorzitter) 06 – 41240526
 Daniël Broersema, penningmeester 06 – 23270196
 Gijs van der Kroef, secretaris 06 – 13705440
 Victor Möhlmann 06 – 28888607

Wethouder
 Karin Dekker 050 – 5267221

Gemeenteraadsfractie
 Fractiekamer, Grote Markt 1 050 – 3130748
 groenlinks@raad.groningn.nl
 Drewes de Haan 050 – 3139387
 Harrie Miedema 050 – 3141844
 Hans-Paul Klijsma 050 – 5276239
 Mattias Gijsbertsen 06 – 42882755
 Annie Postma 050 – 5490709

Dwars Groningen
 Lotte Willemsen, voorzitter, 06 20 89 33 03
 DwarsGroningen@gmail.com

Landelijk
 Partijbureau Utrecht 030 – 2399900
 Tweede Kamerfractie 070 – 3183030
 Ineke van Gent, Tweede Kamerlid 050 – 5271210
 Pieter van Niekerken, Gronings partijraadslid 050 – 5772878
 Claude Ravisé, Gronings partijraadslid 050 – 5256222

Contactpersonen werkgroepen
 Politiek Café, Gijs van der Kroef 06 – 13705440
 Werk en Inkomen, Mattias Gijsbertsen 06 – 42882755
 Milieu, Harre Miedema 050 – 3141844
 Buitenland, Fennie Stavast 050 – 3125009
 Onderwijs, Annie Postma 06 – 27528565
 WMO, Annie Postma 06 – 27528565
 Internet, Frans Zwitser 050 - 5716626
 Permanent campagne team, Gijs van der Kroef 06 – 13705440

AGENDA

Alle activiteiten zijn op het GroenLinks pand, tenzij anders vermeld.

**Zaterdag 13 september:
Open Monumentendag**

**Maandag 15 september
20.00 uur Werkgroep Buitenland**

**Woensdag 17 september:
16.30 uur Raadscommissie Beheer en Verkeer, stadhuis,
20.00 uur Raadscommissie Ruimte en Wonen, stadhuis,
20.00 uur Raadscommissie Werk en Inkommen, stadhuis,**

**Dinsdag 23 september:
19.30 uur Eerste avond introductieprogramma voor nieuwe leden**

**Woensdag 24 september:
16.30 uur Raadsvergadering, stadhuis,**

**Donderdag 25 september:
20.00 uur informatie-en discussieavond over het Provinciaal Omgevingsplan**

**Zaterdag 27 september:
10.30 uur regiobijeenkomst toekomstproject in Zwolle**

**Dinsdag 30 september:
20.00 uur Algemene Leden Vergadering (voor agenda: zie elders in de Groene Klinker)**

**Woensdag 1 oktober:
19.30 uur discussie-avond over het gemeentelijk armoedebelid**

**Dinsdag 21 oktober:
20.00 uur Politiek Café**

**Dinsdag 28 oktober
19.30 uur Tweede avond introductieprogramma voor nieuwe leden**

**Dinsdag 18 november:
20.00 uur Politiek Café**

**Zaterdag 22 november
Toekomstcongres, Tilburg**

**Dinsdag 25 november:
20.00 uur Algemene Leden Vergadering**